

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2023

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Handhaving	2
Omgevingsrecht	5
Wabo	5
8.40- en 8.42-AMvB's	7
Natuurbescherming	7
Waterwet	11
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	12
Bestuursrecht overig	13
APV-Exploitatievergunning	13
Vreemdelingenrecht	14
Regulier	14
Terugkeerbesluit	17
Asiel	17
Richtlijnen en verordeningen	19
Vreemdelingenbewaring	20

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2023, 917

ABRS, 01-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4052](#)

college van burgemeester en wethouders van Leeuwarden.

Awb 1:3 lid 3, 4:20a lid 1, 4:20b lid 1, 4:20c lid 1

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 3.9 lid 1 en 3

AANVRAAG. WABO. Vergunning van rechtswege. I.c. heeft de rechtbank ten onrechte geoordeeld dat de brief van appellant geen aanvraag om een omgevingsvergunning is. Verwijzing naar de uitspraak van 20 maart 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:829](#). Hieruit volgt dat een verzoek om een omgevingsvergunning dat op een andere dan de gebruikelijke wijze is gedaan, alleen een aanvraag om een omgevingsvergunning is als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Awb, als voor het bestuursorgaan meteen duidelijk is, of kan zijn dat een aanvraag is gedaan. Het dient daarbij altijd te gaan om een zelfstandig stuk en het moet duidelijk zijn wanneer een aanvraag wordt gedaan. [Appellant] heeft het verzoek op andere wijze gedaan in een zelfstandig stuk. Geoordeeld wordt dat de brief voldoende duidelijk en concreet was om een aanvraag te zijn.

JnB 2023, 918

ABRS, 08-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4114](#)

bestuur van de raad voor rechtsbijstand.

Awb 8:56

ZITTING. I.c. heeft [appellant] niet aannemelijk gemaakt dat redelijkerwijs kan worden betwijfeld dat hij tijdig kennis heeft genomen van de uitnodiging voor de zitting van [...]. Geen grond is te vinden voor het oordeel dat appellant in strijd met artikel 8:56 van de Awb niet in de gelegenheid is gesteld zijn standpunten mondeling ten overstaan van de rechtbank kenbaar te maken en toe te lichten. [Appellant] heeft niet aannemelijk gemaakt dat op [...] overdag niemand aanwezig was in zijn woning om het postpakket in ontvangst te nemen. [appellant] heeft, naast zijn brief van [...], geen verklaringen overgelegd van de personen met wie hij op die dag sollicitatiegesprekken of afspraken zou hebben gehad. Dat de handtekening op de uitdraai afwijkt van zijn handtekening op andere documenten, leidt niet tot de conclusie dat het postpakket niet op zijn adres is aangeboden en aangenomen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2023, 919

MK ABRS, 08-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4142](#)

college van burgemeester en wethouders van Montferland, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:6, 5:32

Wet milieubeheer (Wm) 1.1a, 10.1

Woningwet 1b

Bouwbesluit 2012 7.22

HANDHAVING. DWANGSOM. OVERTREDER. WET MILIEUBEHEER. WONINGWET. BOUWBESLUIT. DRUGSLABORATORIUM. EIGENAAR. PROFESSIONELE VERHUURDER. Op grond van sommige wettelijke bepalingen is het onder bepaalde omstandigheden ook verboden om niets te doen. Artikel 1.1a, tweede lid, en artikel 10.1, eerste lid, van de Wm en artikel 1b, tweede lid, Woningwet bevatten zo'n bepaling. I.c. heeft het college [appellant] terecht aangemerkt als overtreder. Het staat in beginsel vrij aan een bestuursorgaan dat over zowel de bestuursdwang- als de dwangsombevoegdheid beschikt om uit deze sancties te kiezen. Weliswaar bepaalt artikel 5:32, tweede lid, van de Awb dat voor een last onder dwangsom niet wordt gekozen, indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen, zich daartegen verzet, maar die situatie doet zich in dit geval niet voor. Artikel 5:6 van de Awb staat niet in dit geval niet in de weg aan een combinatie van een onmiddellijke beheersmaatregel en een herstelmaatregel.

[...] 1. [appellant] is eigenaar van het bedrijfspand aan de [locatie] in Didam. In dit pand is door derden een laboratorium opgezet voor de productie van (meth)amfetamine(olie). Als gevolg hiervan is het pand verontreinigd geraakt met kwik(II)chloride. [...]

[...] Is [appellant] overtreder?

[...] 3.3. De eerste last houdt in dat [appellant] alle in het pand aanwezige kwik(II)chloride moet laten verwijderen door middel van het op professionele wijze laten reinigen van de wanden, vloeren en overige horizontale oppervlakten in het pand. [...] Aan deze last heeft het college ten grondslag gelegd dat [appellant] in strijd met artikel 1.1a, tweede lid, van de Wm en artikel 1b, tweede lid, van de Woningwet, gelezen in samenhang met artikel 7.22 van het Bouwbesluit, heeft gehandeld, omdat hij niets heeft gedaan tegen de aanwezigheid van kwik(II)chloride in zijn pand.

[...] 3.4. Dat [appellant] zelf niet betrokken is geweest bij de productie van (meth)amfetamine(olie), maakt niet dat hij geen overtreder kan zijn. Op grond van sommige wettelijke bepalingen is het onder bepaalde omstandigheden ook verboden om niets te doen. Artikel 1.1a, tweede lid, van de Wm bevat zo'n bepaling. Op grond van dat artikel is een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn nalaten nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveerd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

[appellant] is eigenaar van het pand waar de verontreiniging is aangetroffen. Hij heeft het pand verhuurd aan de derden die daarin een laboratorium voor de productie van (meth)amfetamine(olie) hebben opgezet. Niet in geschil is dat door die verontreiniging nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt. [appellant] is als eigenaar in beginsel gehouden om de nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen door het pand schoon te (laten) maken. Dat heeft hij niet gedaan. De Afdeling begrijpt het betoog van [appellant] dat hij niet zelf in het pand een laboratorium voor de productie van (meth)amfetamine(olie) heeft opgezet aldus, dat [appellant] daarmee stelt dat hij de zorgplicht niet heeft overtreden, omdat het opruimen van de verontreiniging die door zijn huurders is veroorzaakt redelijkerwijs niet van hem kan worden geveerd. De Afdeling overweegt daarover het volgende.

[...] Gelet op het feit dat [appellant] een professionele verhuurder is, hij de huurder(s) voorafgaand aan het sluiten van de huurovereenkomst niet zelf ontmoet heeft, hij destijds ook geen antecedentenonderzoek heeft gedaan naar de huurder(s), de huurders alleen contant hebben betaald, er ten tijde van de ingebruikneming van het pand door de huurder(s) (nog) geen schriftelijke huurovereenkomst was en [appellant], na aanvang van het gebruik van het pand door de huurder(s),

niet of nauwelijks toezicht heeft gehouden op het feitelijk gebruik van het pand door zijn huurders, kan [appellant] naar het oordeel van de Afdeling ervoor verantwoordelijk worden gehouden dat zijn pand als laboratorium voor de productie van (meth)amfetamine(olie) is gebruikt. Naar het oordeel van de Afdeling is [appellant] onder deze omstandigheden overtreder van artikel 1.1a, tweede lid, van de Wm. [appellant] had er niet voor mogen kiezen om niets te doen.

Ook artikel 1b, tweede lid, van de Woningwet bevat een bepaling die het onder bepaalde omstandigheden verbiedt om niets te doen. Op grond van dat artikel is het verboden om een bestaand bouwwerk in een staat te houden die niet voldoet aan de op de staat van dat bouwwerk van toepassing zijnde voorschriften. In artikel 7.22 van het Bouwbesluit zijn voorschriften gegeven voor bestaande bouwwerken. Op grond van dat artikel is het verboden om stoffen in een bouwwerk te hebben en om handelingen na te laten waardoor overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de gebruikers van het bouwwerk of gevaar wordt veroorzaakt. De aanwezigheid van kwik(II)chloride in het pand kan overlast voor gebruikers van het pand en gevaar veroorzaken. Ook op grond van de Woningwet en het Bouwbesluit mocht [appellant], als eigenaar en verhuurder van het pand, er daarom niet voor kiezen om niets te doen, maar had hij maatregelen moeten nemen tegen de aanwezigheid van kwik(II)chloride in zijn pand.

Het college heeft [appellant] daarom terecht aangemerkt als overtreder van artikel 1.1a, tweede lid, van de Wm en artikel 1b, tweede lid, van de Woningwet, gelezen in samenhang met artikel 7.22 van het Bouwbesluit.

3.5. De tweede last houdt in dat [appellant] de in het pand aanwezige (restanten van de) actieve koolfilters en overig gevaarlijk afval moet laten verzamelen en op verantwoorde wijze moet laten afvoeren naar een daartoe erkende verwerker.

Aan deze last heeft het college ten grondslag gelegd dat [appellant] in strijd met artikel 10.1, eerste lid, van de Wm handelt door afvalstoffen die negatieve gevolgen voor het milieu kunnen hebben in zijn pand te laten liggen.

3.6. Ook artikel 10.1, eerste lid, van de Wm bevat een bepaling die het onder bepaalde omstandigheden verbiedt om niets te doen. Op grond van dat artikel is een ieder die handelingen met betrekking tot afvalstoffen nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat daardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, verplicht alle maatregelen te nemen of na te laten die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Niet in geschil is dat als gevolg van de productie van (meth)amfetamine(olie) (gevaarlijke) afvalstoffen in het pand aanwezig zijn die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Naar het oordeel van de Afdeling mocht [appellant], vanwege de omstandigheden zoals deze reeds uiteen zijn gezet onder overweging 3.4, als eigenaar en verhuurder van het pand aan de personen die de verontreiniging hebben veroorzaakt, er niet voor kiezen om niets te doen, maar had hij maatregelen moeten nemen tegen de aanwezigheid van de afvalstoffen.

Het college heeft [appellant] daarom terecht aangemerkt als overtreder van artikel 10.1, eerste lid, van de Wm.

[...] Een last onder bestuursdwang met kostenverhaal op de voormalige huurders?

[...] 4.2. In 3.7 is geoordeeld dat [appellant] terecht als overtreder is aangemerkt, zodat het betoog dat [appellant] part noch deel aan de illegale situatie heeft hier niet verder meer hoeft te worden besproken. De Afdeling oordeelt verder dat het in beginsel vrij staat aan een bestuursorgaan dat over zowel de bestuursdwang- als de dwangsombevoegdheid beschikt om uit deze sancties te kiezen. Weliswaar bepaalt artikel 5:32, tweede lid, van de Awb dat voor een last onder dwangsom

niet wordt gekozen, indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen, zich daartegen verzet. Die situatie doet zich hier echter niet voor. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat het college het pand met toepassing van bestuursdwang heeft gesloten en niet in geschil is dat er na de sluiting van het pand geen sprake was van acuut gevaar voor de omgeving of het milieu. Dat het college bij het opleggen van een last onder bestuursdwang ook de mogelijkheid zou hebben om de kosten te verhalen op de voormalige exploitanten van het drugslab, brengt niet mee dat het college ook voor die mogelijkheid had moeten kiezen. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat het college heeft onderbouwd waarom het voor een last onder dwangsom aan [appellant] heeft gekozen. Ook is van belang dat, zoals de Afdeling eerder heeft overwogen onder 8 van de uitspraak van 26 juni 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:2005](#), de financiële middelen van de betrokkene(n) geen rol spelen bij de keuze tussen een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang.

[...] Strijd met artikel 5:6 Awb?

[...] 5.2. De last onder bestuursdwang waarnaar [appellant] verwijst, hield de sluiting van het bedrijfspand in. Die sluiting is een onmiddellijke beheersmaatregel waarmee wordt voorkomen dat personen worden blootgesteld aan kwik(II)chloride. De lasten onder dwangsom zijn herstelmaatregelen en zijn opgelegd om de kwik(II)chloride en de overige gevaarlijke afvalstoffen te laten opruimen door een erkend bedrijf en te laten afvoeren naar een erkende verwerker. De lasten onder dwangsom zijn daarmee gericht op het beëindigen van de overtredingen. Naar het oordeel van de Afdeling staat artikel 5:6 van de Awb niet in de weg aan deze combinatie van een onmiddellijke beheersmaatregel en een herstelmaatregel. Er is daarom geen strijd met dat artikel. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2023, 920

Tussenuitspraak MK Rechtbank Oost-Brabant, 20-10-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:5049](#)
college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, het college.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.33 lid 1

WABO(-milieu). OMGEVINGSVERGUNNING. INTREKKING. WINDTURBINES. Afwijzing verzoeken intrekking omgevingsvergunning drie windturbines. De rechtbank ziet in het Nevele arrest van het Europese Hof van 25 juni 2020 geen aanleiding voor een ander oordeel dan zij heeft gegeven in haar uitspraak van 11 juli 2022 ([ECLI:NL:RBOBR:2022:2833](#)). I.c. constateert de rechtbank dat het college onvoldoende inzicht heeft in de geluidhinder die de drie windturbines op dagen of op momenten van de dag dat de wieken van de windturbines korte tijd door harde wind intensief draaien. Door deze informatie niet te vergaren, kan het college niet beoordelen of de effecten en de gevolgen ontoelaatbaar zijn. De rechtbank is zich ervan bewust dat er weinig onderzoek beschikbaar is naar het geluid wat op die dagen en momenten wordt geproduceerd. De rechtbank weet dat de drie windturbines inmiddels zijn opgericht en in werking zijn. De rechtbank ziet hierin een mogelijkheid om meer inzicht te krijgen in de geluidsbelasting van windturbines door een onderzoek met daadwerkelijke

metingen van het geluid van de windturbines ter plaatse van de woningen. Met het onderzoek kan het gebrek worden hersteld, reden waarom de rechtbank het college in de gelegenheid stelt dit onderzoek te doen.

JnB 2023, 921

Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 16-10-2023, [ECLI:NL:RBLIM:2023:6120](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roermond, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:4

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder c, 2:10,

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. AFWIJKEN BESTEMMINGSPLAN. EVENREDIGHEID.

ALTERNATIEVEN. Omgevingsvergunning bouwen tuinhuis bij gemeentelijk monument. De voorzieningenrechter vindt dat verweerder in dit geval in het licht van de (onevenredige) gevolgen onvoldoende is ingegaan op de in dit verband voorgestelde alternatieven waarbij het nadeel van eisers met (kleine) aanpassingen van het bouwplan (met nagenoeg gelijkwaardig resultaat voor vergunninghoudster) wegvalt. Tegenover de door verweerder aangenomen plicht om op de aanvraag te beslissen zoals die is ingediend staat immers ook de plicht voor hem (in het licht van artikel 3:4 van de Awb) om alle bij het bestreden besluit betrokken belangen af te wegen en daarbij mogen de voor één of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen belangen zeker als er (reële) alternatieven mogelijk zijn.

JnB 2023, 922

MK Rechtbank Limburg, 13-10-2023, [ECLI:NL:RBLIM:2023:6067](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a, c en e, 2.33 lid 2 onder a

WABO(-milieu). EVENREDIGHEID. Gedeeltelijke intrekking revisievergunning. I.c. is

verweerder op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder a, van de Wabo bevoegd om, zowel voor de bouw- als de milieuactiviteit, de omgevingsvergunning in te trekken. Geoordeeld wordt dat er geen concrete aanknopingspunten zijn voor het oordeel dat verweerder geen deugdelijke belangenafweging heeft verricht. Verweerder heeft in het bestreden besluit terecht betrokken dat vergunninghoudster na het ontstaan van de bevoegdheid tot intrekking van de omgevingsvergunning nog handelingen heeft verricht met gebruikmaking van de vergunning. Verwijzing naar de uitspraak van de ABRS van 2 maart 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:641](#)). De door vergunninghoudster verrichte bouwwerkzaamheden bestaande uit het storten van de funderingen en het daarbij horende graafwerk zijn niet marginaal van aard en er is geen reden om aan te nemen dat vergunninghoudster geen verder gebruik zal maken van de omgevingsvergunning. Gelet op het voorgaande mocht verweerder afzien van de intrekking van de revisievergunning, omdat intrekking daarvan onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen.

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- ABRS, 01-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4061](#);

- Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 23-10-2023, [ECLI:NL:RBZWB:2023:7363](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- MK Rechtbank Midden-Nederland, 02-11-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:5722](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2023, 923

MK ABRS, 08-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4116](#)

college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland.

Wet natuurbescherming (Wnb) 1.1, 1.5, 1.12, 3.8, 3.10, 3.12, 3.17, 3.26

Regeling natuurbescherming (Rnb) 3.1

Besluit natuurbescherming (Bnb) 3.13, 3.16

NATUURBESCHERMING. NATUURONTHEFFING. Ontheffing voor het doden van konijnen. I.c. wordt geoordeeld dat het verzoek van de Faunabeheereenheid een verzoek om ontheffing is op grond van artikel 3.17, eerste lid, van de Wnb. Het college verleent de ontheffing zelfstandig, dus los van de landelijke vrijstelling. Het college moet bij de verlening van de ontheffing opnieuw motiveren waarom op dat moment aan de voorwaarden wordt voldaan. Het staat het college vrij om daarbij te verwijzen naar de motivering van de landelijke vrijstelling, maar een enkele verwijzing naar het bestaan van de landelijke vrijstelling is onvoldoende. De rechtbank heeft terecht overwogen dat er geen andere bevredigende oplossing is en dat de ontheffing geen afbreuk doet aan de staat van instandhouding van het konijn. Anders dan de rechtbank, is de Afdeling van oordeel dat de ontheffing ook noodzakelijk is.

[...] 9.2.1. [...] De Faunabeheereenheid heeft verzocht om het konijn in de nacht, binnen de bebouwde kom en binnen de afpalingskring van een eendenkooi met een (luchtdruk)geweer inclusief hulpmiddelen te doden. Dat is niet alleen een verzoek om afwijkend gebruik van het geweer, maar ook een verzoek om ontheffing van het verbod om het konijn te doden en daarbij het geweer als middel aan te wijzen. Ook heeft de Faunabeheereenheid verzocht om bij de bestrijding van konijnen bij dijken, kaden en taluds van wegen en spoorwegen, dat gedurende het gehele jaar, dus ook op zon- en feestdagen, en met alle nuttige middelen te mogen doen. Zoals de Faunabeheereenheid ook zelf in het verzoek heeft aangegeven, is dit een verzoek om een ontheffing op grond van artikel 3.17, eerste lid, van de Wnb. [...]

9.2.2. Omdat artikel 3.17 verwijst naar artikel 3.10, tweede lid, en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb, moet bij de verlening van de ontheffing aan de voorwaarden van de twee laatstgenoemde artikelen worden voldaan. Dit betekent dat de ontheffing slechts kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing is om het konijn te bestrijden, de ontheffing nodig is ter voorkoming van schade en in het belang van de openbare veiligheid, en de ontheffing geen afbreuk doet aan het streven om het konijn in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Anders dan de Faunabeheereenheid heeft aangevoerd, heeft de rechtbank, in navolging van het college, terecht aan deze voorwaarden getoetst. Vergelijk de

uitspraak van de Afdeling van 13 september 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3471](#).

[...] Is er geen andere bevredigende oplossing?

[...] 10.1. Het college hoeft bij het verlenen van een ontheffing niet aannemelijk te maken waarom de vrijstelling niet bevredigend is. Artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb, gelezen in samenhang met artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb noemt deze voorwaarde niet. Deze artikelen bepalen wel dat ontheffing uitsluitend wordt verleend als er geen andere bevredigende oplossing is dan het doden van soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de wet, waarin het konijn is genoemd.

10.2. De rechtbank heeft overwogen dat de plaatsing van het konijn op de landelijke vrijstellingslijst een belangrijke indicatie is voor de conclusie dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De Afdeling merkt hierover op dat de vrijstelling van het verbod om het konijn te doden pas na de inwerkingtreding van de goedkeuring van het faunabeheerplan daadwerkelijk effect heeft. Bij de goedkeuring van het faunabeheerplan toetst het college onder meer of is voldaan aan de voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing is dan het doden van het konijn. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 19 april 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1545](#) (overweging 7.-7.10). Maar ook als de goedkeuring van het faunabeheerplan in werking is getreden, moet het college bij de verlening van een ontheffing opnieuw motiveren waarom er op dat moment geen andere bevredigende oplossing is. Het college verleent de ontheffing zelfstandig, dus los van de landelijke vrijstelling. Het staat het college vrij om daarbij te verwijzen naar de motivering van de landelijke vrijstelling, maar een enkele verwijzing naar het bestaan van de landelijke vrijstelling is onvoldoende.

10.3. [...] De Afdeling is van oordeel dat het college daarmee voor de gevraagde locaties voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er geen andere bevredigende oplossing is.

[...] Wordt met de ontheffing afbreuk gedaan aan het streven om het konijn in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan?

motiveren waarom er dat moment aan deze voorwaarde wordt voldaan.

[...] 11.3. [...] De Afdeling is van oordeel dat het college daarmee [...] voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat met de ontheffing, die erop gericht is om populaties konijnen plaatselijk te beperken, geen afbreuk wordt gedaan aan het streven om het konijn in Zuid-Holland in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. [...]

11.4. Het door stichtingen gedane beroep op de rode lijst en de Telganger kan niet tot een ander oordeel leiden. Nog daargelaten dat het konijn eerst na de verlening van de ontheffing op de rode lijst is geplaatst en dat ook de Telganger dateert van na die verlening, overweegt de Afdeling het volgende. [...]

[...] Is de ontheffing nodig?

[...] 12.2. De Faunabeheereenheid bestrijdt met succes de conclusie van de rechtbank dat het college niet concreet inzichtelijk heeft gemaakt dat de schade zich daadwerkelijk heeft voorgedaan of dreigde voor te doen in een omvang die noopte tot het verlenen van een ontheffing. Daartoe wordt het volgende overwogen.

12.3. Uit de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: Hof) van 14 juni 2007, [ECLI:EU:C:2007:341](#), Commissie/Finland en 23 april 2020, [ECLI:EU:C:2020:291](#), Commissie/Finland, volgt dat de lidstaten moeten waarborgen dat elke ingreep die de beschermde soorten raakt slechts wordt toegestaan op basis van besluiten die steunen op een nauwkeurige en treffende motivering en dat de beste relevante kennis beschikbaar moet zijn voor de autoriteiten op het moment waarop zij vergunningen - in dit geval de verlening van een ontheffing - afgeven.

12.4. Zoals de Afdeling in de uitspraak van 17 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3366](#), heeft overwogen, is aan het gestelde vereiste van belangrijke schade voldaan, indien is gebleken van een

concrete dreiging van belangrijke schade. Bij de invulling van het begrip 'belangrijke schade' en bij het bepalen van een concrete dreiging daarvan, komt het college beoordelingsruimte toe. Niet vereist is dat de belangrijke schade zich al heeft voorgedaan. Uit het enkele gegeven dat een schadeveroorzakende diersoort en schadegevoelige gewassen in een gebied voorkomen, kan niet de conclusie worden getrokken dat belangrijke schade zich in die gebieden voordoet. Daarbij komt aan de schadehistorie belangrijke betekenis toe.

12.5. De Afdeling is van oordeel dat het college in het besluit van 11 februari 2019 met verwijzing naar het faunabeheerplan voldoende heeft gemotiveerd dat op de gevraagde locaties sprake is van een concrete dreiging van belangrijke schade. [...]

Anders dan de rechtbank heeft overwogen hoefde het college niet inzichtelijk te maken dat de schade zich daadwerkelijk heeft voorgedaan omdat het konijn in de afgelopen jaren met gebruikmaking van de toen geldende ontheffingen is bestreden. De nu verleende ontheffing is een voorzetting van het gevoerde beheer. In het faunabeheerplan zijn overzichten opgenomen van de aantallen konijnen die in de voorgaande jaren zijn gedood ter voorkoming van schade aan waterkerende dijken, spoor- en weginfrastructuur, op industrieterreinen, sportvelden en begraafplaatsen. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, betekent de omstandigheid dat de meeste bestrijding van konijnen heeft plaatsgevonden in het havengebied van Rotterdam, en er dus minder konijnen zijn bestreden op de andere locaties, niet dat er op de andere locaties geen sprake is van dreigende schade. Zodra er konijnen worden gesignaleerd, moet kunnen worden ingegrepen ter voorkoming van snelle vermeerdering van konijnen en daarmee ter voorkoming van schade. Daarmee wordt ook voorkomen dat grote aantallen konijnen moeten worden gedood. [...]

12.6. De conclusie van het vorenstaande is dat het college aannemelijk heeft gemaakt dat de ontheffing op de gevraagde locaties nodig is ter voorkoming van schade en dat de bestrijding van het konijn bij dijklichamen, taluds van (spoor)wegen en tankwallen ook onmiskenbaar nodig is in het belang van de openbare veiligheid. De rechtbank heeft ten onrechte anders geoordeeld. [...]

JnB 2023, 924

MK ABRS, 01-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4048](#)

raad van de gemeente Midden-Groningen, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.5, 2.7 lid 1, 2.8 lid 3

NATUURBESCHERMING. BESTEMMINGSPLAN. OVERGANGSRECHT. PASSENDE BEOORDELING. REFERENTIESITUATIE. Vaststelling bestemmingsplan. Anders dan voorheen wordt geoordeeld dat ook aan de beschermende werking van planologisch overgangsrecht een referentiesituatie kan worden ontleend die kan worden beschouwd als de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het betreffende bestemmingsplan. Het gebruik dat met het vast te stellen bestemmingsplan als zodanig wordt bestemd moet dan wel overeenkomen met het gebruik dat eerder onder het planologisch overgangsrecht was toegestaan en feitelijk aanwezig is. Een dergelijk gebruik zou ook zonder dat daarvoor een planologische toestemming is vereist, onder de beschermende werking van het planologisch overgangsrecht kunnen worden voortgezet. In zoverre voorziet een bestemmingsplan dan ook niet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. Hiermee wordt aangesloten bij de rechtspraak over de zogenoemde beweidings- en bemestingszaken onder de Wnb. Verwijzing naar ABRS 21-12-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3886](#), r.o. 9.1.

[...] Bij besluit van [...] heeft de raad het bestemmingsplan [...] vastgesteld.

[...] Passende beoordeling

[...] 13.3. Uit artikel 2.8 van de Wnb in samenhang gelezen met artikel 2.7 van die wet volgt dat een passende beoordeling moet worden gemaakt als een plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Dat is het geval als een plan voorziet in ruimtelijke ontwikkelingen die ten opzichte van de referentiesituatie significante gevolgen kunnen hebben. Bij de beoordeling van een bestemmingsplan wordt onder referentiesituatie de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan verstaan.

13.4. Als een plan ten opzichte van de referentiesituatie leidt tot een toename van de stikstofdepositie op reeds overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, dan moeten de gevolgen van die toename voor de vaststelling van het plan worden onderzocht (voortoets). Als daaruit volgt dat significante gevolgen niet op voorhand op grond van objectieve gegevens kunnen worden uitgesloten, moet er een passende beoordeling worden gemaakt. Het plan kan in dat geval eerst worden vastgesteld als en nadat de raad uit de aldus gemaakte passende beoordeling de zekerheid heeft verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten (zie onder meer de uitspraak van 22 januari 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:212](#), onder 6.1).

13.5. Zoals de Afdeling hiervoor heeft overwogen onder 11.2 en onder 11.3, zijn de discotheek en de noordelijke jachthaven in het bestemmingsplan "Woongebieden" uit 2013 als zodanig bestemd. Dit betekent dat zowel de discotheek als de noordelijke jachthaven zijn aan te merken als een feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan. Het plan voorziet in zoverre niet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling.

Over de jachthaven in het zuidelijk deel van het plangebied (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B), nabij Paviljoen De Rietzoom, is onder 11.3 overwogen dat de raad onvoldoende heeft onderbouwd dat het gebruik van deze jachthaven (volledig) onder de beschermende werking van het overgangsrecht van voorgaande bestemmingsplannen valt. In eerdere uitspraken heeft de Afdeling geoordeeld dat voor bestemmingsplannen geldt dat het als zodanig bestemmen van een feitelijk aanwezige situatie die onder de beschermende werking van het overgangsrecht van het voorheen geldende plan valt, voor de toepassing van de artikelen 2.7, eerste lid, en 2.8, derde lid, van de Wnb wordt aangemerkt als een (nieuwe) ruimtelijke ontwikkeling. Een dergelijk gebruik wordt niet als planologisch legaal aangemerkt (zie onder meer de uitspraak van de Afdeling van 30 juni 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1371](#), onder 9.2). De Afdeling ziet thans aanleiding om daarover anders te oordelen.

13.6. Ook aan de beschermende werking van planologisch overgangsrecht kan een referentiesituatie worden ontleend die kan worden beschouwd als de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het betreffende bestemmingsplan. Het gebruik dat met het vast te stellen bestemmingsplan als zodanig wordt bestemd moet dan wel overeenkomen met het gebruik dat eerder onder het planologisch overgangsrecht was toegestaan en feitelijk aanwezig is. Een dergelijk gebruik zou ook zonder dat daarvoor een planologische toestemming is vereist, onder de beschermende werking van het planologisch overgangsrecht kunnen worden voortgezet. In zoverre voorziet een bestemmingsplan dan ook niet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. Hiermee wordt aangesloten bij de rechtspraak over de zogenoemde beweidings- en bemestingszaken onder de Wnb (zie onder meer de uitspraak van de Afdeling van 21 december 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3886](#), onder 9.1).

Voor het nu voorliggende plan betekent dit dat, als door de raad alsnog is onderzocht en onderbouwd dat het gebruik van de beide delen van de jachthaven in het zuidelijk deel van het plangebied als jachthaven, waarin het plan voorziet, volledig valt onder de beschermende werking

van het overgangsrecht van de voorgaande bestemmingsplannen, er in zoverre sprake is van een feitelijke, planologisch legale situatie. In dat geval is geen sprake van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling waarvoor het dan niet langer nodig is dat daarvoor een voortoets en vervolgens eventueel een passende beoordeling op grond van de artikelen 2.7 en 2.8 van de Wnb en een plan(mer)beoordeling op grond van artikel 7.2a van de Wm moeten worden gemaakt. Omdat, gelet op wat hiervoor is overwogen, niet op voorhand valt uit te sluiten dat het plan voor de beide delen van de jachthaven in het zuidelijk deel van het plangebied (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B), nabij Paviljoen De Rietzoom, (deels) voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling, waarvan de raad de mogelijke gevolgen voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied (Zuidlaardermeer) had moeten onderzoeken en aan het plan geen toereikende voortoets ten grondslag is gelegd, is het op dit moment onduidelijk of voor het plan in zoverre een passende beoordeling nodig is. Het plan is op dit punt in strijd met artikel 3:2 van de Awb en artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb vastgesteld. De vraag of voor het plan een plan(mer)beoordeling had moeten worden gemaakt op grond van artikel 7.2a van de Wm is alleen van toepassing als voor het plan een passende beoordeling moet worden gemaakt. Het bestaan van deze verplichting is afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek naar de vraag of het plan al dan niet voorziet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. [...]

JnB 2023, 925

Rechtbank Midden-Nederland, 24-05-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:4580](#)

Minister van Justitie en Veiligheid, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 5.4, lid 4, onder c

Circulaire wapens en munitie 2019

NATUURBESCHERMING. JACHTAKTE. INTREKKING. I.c. wordt geoordeeld dat de minister een redelijke afweging heeft gemaakt en op grond van de in het besluit genoemde feiten en omstandigheden ‘vrees voor misbruik’ heeft kunnen aannemen. De minister heeft erop mogen wijzen dat van houders van een jachtakte wordt verwacht dat zij zich stipt aan wet- en regelgeving houden. Autorijden na invordering van het rijbewijs is i.c. voldoende om “vrees voor misbruik” te kunnen aannemen. Onderkend wordt dat de persoonlijke gevolgen van de intrekking van de jachtakte voor eiser groot zijn. Echter, als vrees voor misbruik wordt aangenomen, dan schrijft de wet voor dat de jachtakte ingetrokken moet worden. Er is dan geen ruimte meer voor een belangenafweging van (persoonlijke) omstandigheden die niet al bij de totstandkoming van de vrees voor misbruik zijn betrokken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

JnB 2023, 926

Rechtbank Noord-Nederland, 03-11-2023, [ECLI:NL:RBNNE:2023:4524](#)

dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, verweerder.

Waterwet 6.20

WATERWET. EVENREDIGHEID. Watervergunning verleend voor het plaatsen van bruggen en het vervangen van de beschoeiing. I.c. wordt geoordeeld dat in het bestreden besluit voldoende is gemotiveerd waarom het waterschap het noodzakelijk vindt om de voorschriften

24 en 25 aan de vergunning te verbinden. Deze voorschriften zijn ook niet onevenredig bezwarend. Daarbij wordt betrokken dat het plaatsen van de bruggen en het vervangen van de beschoeiing niet in het belang van het waterschap is maar in het belang van de gemeente. Als een werk dat door een derde binnen de beschermingszone van de hoofdwatgang en/of de waterkering is gerealiseerd, een obstakel vormt bij het uitvoeren van de waterstaatkundige taken van het waterschap, is het niet onevenredig om van degene die het werk heeft geplaatst, te verwachten dat diegene het werk verwijderd. Het (tijdelijk) verwijderen van de bruggen en beschoeiing zal mogelijk hoge kosten met zich meebrengen voor de gemeente, maar het waterschap heeft in de overwegingen in de watervergunning opgenomen dat van dit voorschrift alleen in uiterste noodzaak gebruik wordt gemaakt. Ook heeft het waterschap toegelicht dat hij op dit moment voorziet dat gedurende lange tijd geen noodzaak zal zijn voor dusdanig groot onderhoud dat de obstakels verwijderd moeten worden.

Overige jurisprudentie Waterwet:

- MK ABRS, 01-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4060](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2023, 927

MK CRvB, 26-10-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:2005](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) 82

Burgerlijk Wetboek (BW) 7:662

ARBEIDSONGESCHIKTHEID. OVERGANG VAN ONDERNEMING. Het Uvw heeft de uitkeringslasten van de in geding zijnde WGA-uitkeringen terecht voor 0,07% aan betrokkene toegerekend en verhaald.

4.4. De Raad stelt vast dat tussen partijen niet in geschil is dat in geval van betrokkene sprake is geweest van een overgang van onderneming in de zin van artikel 7:662 van het BW. Anders dan betrokkene heeft aangevoerd – en anders dan de rechtbank heeft geoordeeld – is hiermee niet gegeven dat daarmee ook sprake is van een volledige overgang van onderneming als bedoeld in artikel 82 van de Wet WIA. Dit volgt ook niet uit de in dit verband aangehaalde uitspraken van 25 augustus 2021.⁴ In die uitspraken was sprake van een overgang van onderneming in civielrechtelijke zin (stap 1), en was – gezien vanuit het perspectief van de overdragende werkgever – tevens sprake van een gehele overgang van onderneming in sociaalverzekeringsrechtelijke zin (stap 2).

4.5. Met de overgang van de [A] diensten van [Naam N.V.] naar betrokkene is slechts een beperkt deel van [Naam N.V.] overgegaan, namelijk uitsluitend het bedrijfsonderdeel van [Naam N.V.] dat zich met de [A] diensten bezighield. Bij [Naam N.V.] is ook na de overdracht van de [A] diensten sprake van economische activiteiten. Vanuit het perspectief van [Naam N.V.] is in sociaalverzekeringsrechtelijke zin daarom sprake geweest van een gedeeltelijke overgang van onderneming, als bedoeld in artikel 82, vierde lid, van de Wet WIA.

4.6. Niet in geschil is dat het deel van de loonsom van het bedrijfsonderdeel dat de [A] diensten uitvoerde, in het kalenderjaar voor de overdracht 0,07% bedroeg van de loonsom van [Naam N.V.] .

4.7. Dit betekent dat het Uvw de uitkeringslasten van de in geding zijnde WGA-uitkeringen terecht voor 0,07% aan betrokkene heeft toegerekend en verhaald.

4.8. Dat betrokkene als gevolg van deze wijze van toerekenen belanghebbende is bij besluiten over WGA-uitkeringen van (oud-)werknemers van [Naam N.V.] die nooit bij de [A] diensten van [Naam N.V.] werkzaam zijn geweest en die zij ook niet kent, volgt uit de systematiek van artikel 82, vierde lid, van de Wet WIA. Dit maakt niet dat de toerekeningssystematiek geen toepassing kan vinden.

JnB 2023, 928

CRvB, 19-10-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:2007](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) 1a:1 lid 1 aanhef en onder b, 1:2, 1:3

Besluit uitbreiding en beperking kring ingezetenen Wajong

WAJONG. INGEZETENE. Het Uvw heeft ten onrechte nagelaten het verzoek om een Wajong-uitkering ook op grond van artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong te beoordelen. Het Uvw dient het gebrek in het bestreden besluit te herstellen.

4.5. [...] Appellant is in 2006 naar Nederland gekomen en woonde dus op zijn achttiende verjaardag niet in Nederland. [...]

4.6. Tot slot is niet in geschil dat appellant ook op grond van het Besluit uitbreiding en beperking kring ingezetenen Wajong geen ingezetene was op zijn achttiende verjaardag.

Jonggehandicapte tijdens studie en/of vijf jaar daarna

4.7. Appellant heeft zich in hoger beroep op het standpunt gesteld dat het Uvw ten onrechte heeft nagelaten zijn verzoek om een Wajong-uitkering ook op grond van artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong te beoordelen. Tijdens zijn studie (vanaf 2006) woonde hij immers wel in Nederland en was hij ingezetene. Deze grond slaagt. [...]

4.9. Uit het voorgaande volgt dat het Uvw ten onrechte heeft nagelaten het recht van betrokkene op een Wajong-uitkering ook op voet van artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong te beoordelen. [...] Het Uvw moet alsnog beoordelen of appellant op voet van artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong, eventueel bezien in samenhang met artikel 1a:1, tweede lid, van de Wajong, jonggehandicapte is.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

APV-Exploitatievergunning

JnB 2023, 929

Voorzieningenrechter rechtbank Midden-Nederland, 02-11-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:5752](#)

burgemeester van de gemeente Zeist, verweerder.

Algemene Plaatselijke Verordening 2:28 lid 2

APV. EXPLOITATIEVERGUNNING. BESTEMMINGSPLAN. Verlenen exploitatievergunning voor discotheek. Het pand van de discotheek heeft in het bestemmingsplan de bestemming 'Gemengd', met de functieaanduiding 'horeca van categorie 5'. Omdat i.c. niet aan de

voorwaarden van de uitsterfbepaling wordt voldaan, is het gebruik voor horeca van categorie 5 op het perceel (nog steeds) toegestaan. Daaruit moet worden afgeleid dat een zekere mate van overlast ten gevolge van die functie al bij de vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien. De overlast die [handelsnaam] veroorzaakt kan daarom in het kader van de exploitatievergunning niet meer in volle omvang aan de orde worden gesteld. Verwijzing naar ABRS 09-11-2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2954](#), r.o. 6.1. De voorzieningenrechter vindt het op voorhand niet aannemelijk dat de overlast door [handelsnaam] de gebruikelijke overlast in een dergelijk centrumgebied overschrijdt of van dien aard is dat de woon- en leefsituatie in de omgeving op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Regulier

JnB 2023, 930

MK ABRS, 02-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4073](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 14

REGULIER. DRIEJARENBELEID. Contra-indicatie c, het verstekken van onjuiste gegevens en/of documenten. Voor tegenwerping van deze contra-indicatie is niet vereist dat de staatssecretaris aannemelijk maakt dat de verstrekte gegevens tot een andere uitkomst zouden hebben geleid. Voldoende is dat de verstrekte gegevens relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag en dat zij daarmee, als zij onjuist zijn, kunnen leiden tot een andere uitkomst. De vertraging die is ontstaan door het onderzoek naar deze gegevens, telt niet mee voor de opbouw van het relevante tijdsverloop.

Het driejarenbeleid

2. In haar uitspraak van 28 september 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2297](#), onder 6.3, heeft de Afdeling geoordeeld dat de driejarentermijn gaat lopen op het tijdstip van de aanvraag om toelating voor het oorspronkelijke verblijfsdoel. Het driejarenbeleid is vastgelegd in paragraaf A4/6.22 van de Vc 1994 (TBV 1996/12, 3 december 1996, Stcrt. 1996, 242). Het is afgeschaft bij TBV 2002/62 met ingang van 1 januari 2003 (Stcrt. 2002, 245), maar geldt nog wel voor aanvragen met als doel 'arbeid als zelfstandige' van personen die vallen onder het toepassingsbereik van artikel 41, eerste lid, van het Aanvullend Protocol bij de overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije (hierna: het AP). [...]

6.2. Bij TBV 1997/2 is contra-indicatie c gerectificeerd door het verwijderen van de tekst "[...] in de zin van manifest bedrog. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan door de vreemdeling verstrekte onjuiste gegevens en/of documenten ten aanzien van zijn asielrelaas. De tijd die gemoeid is met het onderzoek naar de stellingen, wordt berekend als ten onrechte relevant tijdsverloop. Betrokkene komt ten gevolge hiervan niet in aanmerking voor een vergunning tot verblijf op grond van het driejarenbeleid". De Afdeling is van oordeel dat dat geen aanscherping is van de voorwaarden ter verkrijging van een vergunning op grond van het driejarenbeleid. [...] De rechtbank heeft dus terecht

overwogen dat de staatssecretaris in de besluiten terecht contra-indicatie c, zoals die luidde na wijziging daarvan in TBV 1997/2, als uitgangspunt heeft genomen. [...]

6.4. De Afdeling begrijpt de contra-indicatie onder c zo, dat deze van toepassing is als een vreemdeling onjuiste gegevens en/of documenten heeft verstrekt en deze tot een andere uitkomst van de procedure zouden kunnen hebben geleid. Een enkele kennelijke verschrijving of een onjuist gegeven dat niet relevant is voor de beoordeling van de aanvraag, rechtvaardigt tegenwerping van deze contra-indicatie niet. Maar voor tegenwerping van deze contra-indicatie is, anders dan de rechtbank oordeelde, dus niet vereist dat de staatssecretaris aannemelijk maakt dat de verstrekte gegevens tot een andere uitkomst zouden hebben geleid. Voldoende is dat de verstrekte gegevens relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag en dat zij daarmee, als zij onjuist zijn, kunnen leiden tot een andere uitkomst. De vertraging die is ontstaan door het onderzoek naar deze gegevens, telt niet mee voor de opbouw van het relevante tijdsverloop. Bij deze uitleg neemt de Afdeling de oorsprong en context van het driejarenbeleid in aanmerking. De bedoeling was dat slechts in die gevallen waarin de lange duur van de procedure voornamelijk of uitsluitend het gevolg is van bestuurlijk beleid, een vreemdeling in het bezit kan worden gesteld van een verblijfsvergunning.

6.5. De rechtbank heeft ten onrechte overwogen dat de staatssecretaris niet aannemelijk heeft gemaakt dat de vreemdelingen onjuiste gegevens hebben verstrekt. Aan zijn standpunt heeft de staatssecretaris de adviezen van de RvO van 30 juni 2020 en 7 augustus 2020 ten grondslag gelegd. [...]

6.6. Omdat de staatssecretaris aan de vreemdelingen een contra-indicatie tegenwerpt, is het aan hem om aannemelijk te maken dat de contra-indicatie zich voordoet. De Afdeling is van oordeel dat de staatssecretaris dat deugdelijk gemotiveerd heeft gedaan. De staatssecretaris heeft onder verwijzing naar voornoemde adviezen van de RvO terecht gesteld dat de vreemdelingen onjuiste gegevens hebben overgelegd. Dan is het vervolgens aan de vreemdelingen om dat standpunt gemotiveerd te weerleggen. Daarin zijn zij niet geslaagd. [...]

6.7. De gegevens waar het hier om gaat, kunnen leiden tot een andere uitkomst van de procedure. Het gaat namelijk om gegevens die inzicht geven in de financiële staat van de onderneming van de vreemdelingen. Dat is van belang voor de beoordeling of de onderneming een wezenlijk Nederlands belang dient. De staatssecretaris heeft dus terecht de contra-indicatie 'het verstrekken van onjuiste gegevens en/of documenten' aan de vreemdelingen tegengeworpen. De rechtbank heeft dat niet onderkend.

6.8. In de besluiten heeft de staatssecretaris echter volstaan met de conclusie dat de vreemdelingen onjuiste gegevens en/of documenten hebben verstrekt, zonder daarbij aan te geven of dat gevolgen heeft gehad voor de opbouw van het relevante tijdsverloop. Toch leidt dat niet tot de conclusie dat de rechtbank om die reden de besluiten had moeten vernietigen. De staatssecretaris voert in zijn zienswijze namelijk terecht aan dat de vreemdelingen er met de aanvullende stukken niet in zijn geslaagd een deugdelijke uitleg te geven over alle door de staatssecretaris tegengeworpen onjuistheden. Ook met deze stukken is dus nog geen sprake van juiste gegevens en/of documenten. De RvO heeft al in het advies van mei 2017 geconstateerd dat de vreemdelingen onjuiste gegevens hebben verstrekt. De staatssecretaris heeft dit advies aan zijn besluiten op bezwaar van 16 augustus 2017 ten grondslag gelegd. Op het moment van het advies van de RvO en de besluiten op bezwaar waren geen drie jaren verstreken sinds het indienen van de aanvragen op 22 maart 2016. Omdat daarna ook geen tijdsverloop meer is ontstaan dat meetelt bij de berekening of sinds het indienen van de aanvragen drie jaren zijn verstreken, heeft de staatssecretaris terecht

gesteld dat het beroep op het driejarenbeleid alleen al daarom niet slaagt.

6.9. Gelet op het voorgaande slaagt de grief. Omdat de motivering van de staatssecretaris dat het beroep op het driejarenbeleid niet slaagt als gevolg van contra-indicatie c de besluiten van 11 november 2020 kan dragen, is het hoger beroep gegrond en moet de uitspraak van de rechtbank worden vernietigd. Wat de staatssecretaris verder in hoger beroep aanvoert, hoeft niet te worden besproken.

JnB 2023, 931

MK ABRS, 02-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4065](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 14

REGULIER. DRIEJARENBELEID. Contra-indicatie b, traineren. Een verzoek om aanhouding van de behandeling van de zaak wegens inhoudelijke redenen is geen traineren. Dat is anders als een vreemdeling een verzoek doet om aanhouding van de behandeling van de zaak wegens persoonlijke redenen, bijvoorbeeld de afwezigheid van zijn gemachtigde, of wegens het aanleveren van aanvullende documenten ter onderbouwing van de aanvraag terwijl dat eerder had gekund. Hoewel dat op zichzelf terechte proceshandelingen kunnen zijn, valt de vertraging die daardoor ontstaat binnen de risicosfeer van de vreemdeling.

3. De staatssecretaris heeft het verzoek van de vreemdeling om toepassing te geven aan het zogeheten driejarenbeleid afgewezen, omdat sprake is van een contra-indicatie. Volgens de staatssecretaris heeft de vreemdeling namelijk de procedure getraineed, doordat de rechtbank tweemaal op zijn verzoek de behandeling van het beroep heeft aangehouden. [...]

9. De Afdeling begrijpt de contra-indicatie onder b aldus, dat deze van toepassing is als het lange tijdsverloop van de verblijfsrechtelijke procedure het gevolg is van het handelen van de vreemdeling. In het driejarenbeleid staan hierbij als voorbeelden van dergelijk handelen genoemd 'procedure na procedure voeren' en 'deze traineren'. Ter toelichting van traineren staat in het beleid het verrichten van handelingen die het bestuursorgaan of de rechter noodzaken tot het uitstellen van het besluit of de beslissing en het telkenmale aandragen van informatie die moet worden onderzocht. Uit het driejarenbeleid volgt niet dat als vereiste voor traineren geldt dat een vreemdeling dat te kwader trouw moet hebben gedaan. De rechtbank heeft dit ten onrechte overwogen. Dat betekent echter niet dat, als een zaak in beroep of hoger beroep is aangehouden op verzoek van een vreemdeling, de redenen daarvoor helemaal niet relevant zijn voor de beoordeling of die vreemdeling de procedure heeft getraineed, zoals de staatssecretaris aanvoert. Een verzoek om aanhouding van de behandeling van de zaak wegens inhoudelijke redenen is geen traineren. Daarbij kan worden gedacht aan het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie. Dat is anders als een vreemdeling een verzoek doet om aanhouding van de behandeling van de zaak wegens persoonlijke redenen, bijvoorbeeld de afwezigheid van zijn gemachtigde, of wegens het aanleveren van aanvullende documenten ter onderbouwing van de aanvraag terwijl dat eerder had gekund. Hoewel dat op zichzelf terechte proceshandelingen kunnen zijn, valt de vertraging die daardoor ontstaat binnen de risicosfeer van de vreemdeling. De staatssecretaris merkt dat daarom terecht aan als traineren. Bij deze uitleg neemt de Afdeling de oorsprong en context van het driejarenbeleid in aanmerking, namelijk dat enkel in die gevallen waarin de lange duur van de procedure voornamelijk of uitsluitend op effecten van bestuurlijk beleid is terug te voeren, een vreemdeling in het bezit kan worden gesteld van een verblijfsvergunning.

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB 2023, 932

MK ABRS, 06-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4082](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000

TERUGKEERBESLUIT. Ontbreken ondertekening terugkeerbesluit leidt tot gebrek in besluit. Een terugkeerbesluit moet namelijk kenbaar en toetsbaar zijn. Doordat het terugkeerbesluit geen ondertekening bevat, heeft de vreemdeling niet kunnen controleren of dat besluit door een bevoegd persoon is genomen.

2. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de ondertekening geen wettelijk vereiste is voor een terugkeerbesluit, dat het ontbreken van een ondertekening niet betekent dat daardoor aan dat besluit het besluitkarakter moet worden ontzegd en dat het niet-ondertekende terugkeerbesluit daarom rechtskracht heeft gekregen. Ter vergelijking wijst de Afdeling op haar uitspraken van 12 december 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:4037](#), onder 3.1, en 21 augustus 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3187](#), onder 2.1. Maar de rechtbank heeft niet onderkend dat, ondanks dat het besluit rechtskracht heeft gekregen, het ontbreken van een ondertekening tot een gebrek in dat besluit leidt. Een terugkeerbesluit moet namelijk kenbaar en toetsbaar zijn. Doordat het terugkeerbesluit in het geval van de vreemdeling geen ondertekening bevat, heeft zij niet kunnen controleren of dat besluit door een bevoegd persoon is genomen. Hoewel de ondertekening van een terugkeerbesluit geen wettelijk vereiste is, is de wetgever er wel van uitgegaan dat een terugkeerbesluit in beginsel moet zijn ondertekend. Dat volgt bijvoorbeeld uit artikel 10:11 van de Awb. De Afdeling ziet aanleiding om het ontbreken van de ondertekening met toepassing van artikel 6:22 van de Awb te passeren. Daarbij betreft zij dat uit de zittingsaantekeningen blijkt dat de staatssecretaris het besluit voor zijn rekening heeft genomen en hij in het ontbreken van een ondertekening geen aanleiding heeft gezien om afstand van de inhoud van het terugkeerbesluit te nemen. Ook zonder het gebrek zou de staatssecretaris dus geen andersluidend terugkeerbesluit hebben genomen. Dit betekent dat de vreemdeling door het gebrek niet in haar belangen is geschaad.

[Naar inhoudsopgave](#)

Asiel

JnB 2023, 933

MK ABRS, 08-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4125](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2013/32/EU 31 lid 2 lid 3

ASIEL. Verwijzingsuitspraak. Prejudiciële vragen aan Hof van Justitie EU over verlenging van de beslistermijn op basis van de Procedurerichtlijn voor asielverzoeken. Onduidelijk is wanneer "een groot aantal onderdanen van derde landen of staatlozen tegelijk om internationale bescherming verzoekt" en hoe dit zich verhoudt tot de zinsnede "waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is om de procedure binnen zes maanden af te ronden".

Waar gaat deze verwijzingsuitspraak over?

1. De staatssecretaris (de bevoegde beslissingsautoriteit in het Nederlandse vreemdelingenrecht) heeft bij Wijzigingsbesluit Vreemdelingencirculaire van 21 september 2022 (hierna: WBV 2022/22), geldend vanaf 27 september 2022, de wettelijke beslistermijn van zes maanden voor verlening van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd verlengd met negen maanden. Dit besluit geldt voor alle aanvragen waarvan de wettelijke beslistermijn nog niet was verstreken op 27 september 2022. De staatssecretaris heeft de beslistermijn verlengd op grond van artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw 2000. Dit is een implementatie van artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van internationale bescherming (herschikking) (PB 2013, L 180; hierna: de Procedurerichtlijn). Volgens deze bepaling kunnen lidstaten de beslistermijn van zes maanden met ten hoogste negen maanden verlengen als sprake is van een groot aantal onderdanen van derde landen of staatlozen dat tegelijk om internationale bescherming verzoekt (hierna: asielverzoek), waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is de procedure binnen de termijn van zes maanden af te ronden.

1.1. Er bestaat onduidelijkheid over de vraag of de staatssecretaris met WBV 2022/22 de beslistermijn rechtmatig heeft verlengd. Deze verwijzingsuitspraak gaat over de vraag hoe artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn moet worden uitgelegd. Onduidelijk is wanneer "een groot aantal onderdanen van derde landen of staatlozen tegelijk om internationale bescherming verzoekt" en hoe dit zich verhoudt tot de zinsnede "waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is om de procedure binnen zes maanden af te ronden". Hierbij speelt artikel 31, tweede lid, van de Procedurerichtlijn ook een rol, omdat dit artikel bepaalt dat de behandelingsprocedure zo spoedig mogelijk wordt afgerond, onverminderd een behoorlijke en volledige behandeling. Voor de uitleg van artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn is de verhouding tussen de snelheid en zorgvuldigheid van de procedure van belang, maar is ook deze verhouding onduidelijk. Volgens de Procedurerichtlijn moet namelijk aan beide vereisten worden voldaan. [...]

Vraag 1a

Kan de beslissingsautoriteit gebruikmaken van zijn bevoegdheid om, bij een groot aantal verzoeken om internationale bescherming dat tegelijk wordt ingediend in de zin van artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn, de beslistermijn van zes maanden te verlengen, als de toename van het groot aantal verzoeken om internationale bescherming zich geleidelijk voordoet over een bepaalde periode en het als gevolg daarvan in de praktijk zeer moeilijk is de procedure binnen de termijn van zes maanden af te ronden? Hoe moet in dit verband "tegelijk" worden uitgelegd?

Vraag 1b

Aan de hand van welke criteria moet worden beoordeeld of sprake is van een "een groot aantal" verzoeken om internationale bescherming, als bedoeld in artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn?

Vraag 2

Geldt een begrenzing in de tijd van de periode waarin zich een toename moet voordoen van het aantal verzoeken om internationale bescherming, om nog binnen het bereik te kunnen vallen van artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn? En, zo ja, hoelang kan deze periode duren?

Vraag 3

Mag bij de beoordeling of het in de praktijk zeer moeilijk is de procedure binnen de termijn van zes maanden af te ronden, bedoeld in artikel 31, derde lid, derde volzin en onder b, van de Procedurerichtlijn - mede in het licht van artikel 4, eerste lid, van de Procedurerichtlijn - rekening worden gehouden met omstandigheden die niet zijn te herleiden tot de toename van het aantal verzoeken om internationale bescherming, zoals de omstandigheid dat de beslissingsautoriteit te maken heeft met achterstanden die al bestonden vóór de toename van het aantal verzoeken om internationale bescherming of met een gebrek aan personele capaciteit?

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2023, 934

HvJEU (Vierde kamer), 09-11-2023, [ECLI:EU:C:2023:843](#)

X, Y e.a.

Richtlijn 2011/95/EU 15

KWALIFICATIERICHTLIJN. Om te bepalen of een persoon die om internationale bescherming verzoekt in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming, moeten alle relevante elementen die betrekking hebben op zowel de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker als de algemene situatie in het land van herkomst worden onderzocht, alvorens vast te stellen welk soort ernstige schade deze elementen eventueel kunnen staven.

Humanitaire omstandigheden.

Het Hof (Vierde kamer) verklaart voor recht:

- 1) Artikel 15 van richtlijn 2011/95/EU [Kwalificatierichtlijn] moet aldus worden uitgelegd dat de bevoegde nationale autoriteit, om te bepalen of een persoon die om internationale bescherming verzoekt in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming, alle relevante elementen die betrekking hebben op zowel de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker als de algemene situatie in het land van herkomst moet onderzoeken, alvorens vast te stellen welk soort ernstige schade deze elementen eventueel kunnen staven.
- 2) Artikel 15, onder c), van richtlijn 2011/95 moet aldus worden uitgelegd dat de bevoegde nationale autoriteit ter beoordeling of er sprake is van een reëel risico om ernstige schade als omschreven in die bepaling te lijden, rekening moet kunnen houden met andere elementen betreffende de individuele status en persoonlijke situatie van de verzoeker dan de enkele omstandigheid dat hij afkomstig is uit een gebied van een bepaald land waar zich „the most extreme cases of general violence” voordoen in de zin van het arrest van het EHRM van 17 juli 2008, N.A. tegen Verenigd Koninkrijk (CE:ECHR:2008:0717JUD002590407, § 115).
- 3) Artikel 15, onder b), van richtlijn 2011/95 moet aldus worden uitgelegd dat de intensiteit van het willekeurig geweld dat heerst in het land van herkomst van de verzoeker het in die bepaling omschreven vereiste van individualisering van de ernstige schade niet kan afzwakken.

Zie de verwijzingsuitspraak van de rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 22-02-2022, [ECLI:NL:RBDHA:2022:1329](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2023, 935

MK ABRS, 02-11-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4066](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vb 2000 5.3

VREEMDELINGENBEWARING. Maatregel van bewaring niet ondertekend. Ruimte voor belangenafweging ook bij ernstig gebrek. Op het moment dat de staatssecretaris aan de vreemdeling een niet-ondertekende versie van de maatregel van bewaring uitreikte, was er ook al een ondertekende, rechtsgeldige versie van de maatregel. De belangenafweging valt in het voordeel van de staatssecretaris uit.

2. De vreemdeling klaagt in zijn eerste grief dat de aan hem uitgereikte maatregel van bewaring niet is ondertekend en dat deze daarom niet rechtsgeldig is. [...]

3.3. Omdat de maatregel van bewaring niet voldoet aan artikel 5.3 van het Vb 2000, heeft de rechtbank niet onderkend dat er sprake is van een gebrek. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 12 maart 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:543](#), onder 4, een vergelijkbaar gebrek als ernstig gekwalificeerd. [...]

4. Een ernstig gebrek in een maatregel van bewaring heeft niet per definitie tot gevolg dat daardoor die maatregel onrechtmatig is. Bij gebreken die niet rechtstreeks de rechtmatigheid van een maatregel van bewaring of het voortduren ervan aantasten, is namelijk ruimte voor een belangenafweging. De uiteindelijke uitkomst van deze belangenafweging wordt niet alleen bepaald door de ernst van het gebrek, maar hangt onlosmakelijk samen met de concrete belangen van partijen in samenhang gezien met de omstandigheden van het geval. [...]

5. Op het moment dat de staatssecretaris aan de vreemdeling een niet-ondertekende versie van de maatregel van bewaring uitreikte, was er ook al een ondertekende, rechtsgeldige versie van de maatregel. Hoewel de staatssecretaris abusievelijk die rechtsgeldige versie niet aan de vreemdeling heeft uitgereikt, was de vreemdeling op het moment van uitreiken van de niet-ondertekende maatregel wel bekend met de inhoud die in beide versies niet van elkaar verschilt. Hij kon op basis van die inhoud tijdig een afweging maken of hij beroep tegen de maatregel wilde instellen. Daarbij is verder van belang dat tussen beide versies van de maatregel slechts een beperkt tijdsverloop van drie minuten zit. De ondertekende, rechtsgeldige, versie van de maatregel zit in de rechtbankstukken. De vreemdeling kon in beroep dus nagaan of die versie door een bevoegd persoon is genomen. Dat de maatregel bevoegd is genomen, is verder overigens niet in geschil. Hoewel hier sprake is van een ernstig gebrek, zijn de nadelige gevolgen ervan voor de vreemdeling dus beperkt. Daartegenover staat dat de staatssecretaris ter zitting heeft gewezen op valse reisdocumenten waarmee de vreemdeling Nederland is binnengekomen en waarvoor hij is aangehouden. De staatssecretaris heeft in dat kader in de maatregel gewezen op het risico dat de vreemdeling zich aan het toezicht zal onttrekken en dat hij de voorbereiding van zijn vertrek of uitzettingsprocedure ontwijkt of belemmert. Uit de maatregel blijkt bovendien onweersproken dat de vreemdeling heeft verklaard dat hij al sinds 2012 illegaal in Europa verblijft en niet van plan is om naar zijn land van herkomst - Turkije - terug te keren. Onder deze omstandigheden valt de belangenafweging uit in het voordeel van de staatssecretaris. Het gebrek leidt in dit geval niet tot een onrechtmatige maatregel.

[Naar inhoudsopgave](#)